

**SZCZECIN WIDZIANY
ZZA ATLANTYKU**

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
Oddział w Szczecinie

JAKUB TYSZKIEWICZ

SZCZECIN WIDZIANY ZZA ATLANTYKU

MIASTO W OCZACH DYPLOMACJI I WYWIADU USA
ORAZ W ROZWAŻANIACH AMERYKAŃSKICH
DOTYCZĄCYCH GRANICY NA ODRZE I NYSIE

Szczecin-Warszawa 2023

Recenzenci

dr hab. Bogdan Grzełoński, prof. Uniwersytetu SWPS
dr hab. Anna Mazurkiewicz, prof. UG

Koordynator serii

dr hab. Sebastian Ligarski

Redakcja, korekta, indeks

Ewa Pankanin

Projekt serii

Maciej Frycz

Projekt okładki

Maciej Frycz

Skład i łamanie

Rajmund Dopierała

Ilustracja na okładce

Szkic portu w Szczecinie. Information Report, 3 X 1955,
CIA-FOIA RDP83-00418R001300130003-6 (foia.cia.gov).

Druk i oprawa

Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia Sandomierz sp. z o.o.
ul. Żeromskiego 6A, 27-600 Sandomierz

Seria: „Świat wobec Szczecina”

© Copyright by Instytut Pamięci Narodowej

Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, 2023

Publikacja przygotowana przez Oddział IPN – KŚZpNP w Szczecinie
ul. K. Janickiego 30, 71-270 Szczecin

ISBN 978-83-8229-849-9

Zapraszamy

www.ipn.gov.pl

www.ksiegarniaipn.pl

Wydawnictwo
Instytutu Pamięci
Narodowej

SPIS TREŚCI

9 WSTĘP

CZĘŚĆ PIERWSZA

19 STANY ZJEDNOCZONE A SZCZECIN W LATACH 1945–1948

Czy Szczecin będzie polski? Stany Zjednoczone
i polska granica zachodnia

Rozważania nad utworzeniem konsulatu
amerykańskiego w Szczecinie

Wydarzenia polityczne w Szczecinie
w latach 1946–1948

Miasto, ludność i wojska radzieckie
w pierwszych latach po wojnie

Początki portu szczecińskiego

CZĘŚĆ DRUGA

53 MIEJSCE SZCZECINA W AMERYKAŃSKICH ROZWAŻANIACH O GRANICY POLSKO-NIEMIECKIEJ (1945–1956)

Kwestionowanie Szczecina w granicach Polski
Szczecin znowu niemiecki?

CZĘŚĆ TRZECIA

75 SZCZECIN W OKRESIE STALINOWSKIM (1949–1956)

Wydarzenia polityczne

Ludność niemiecka w Szczecinie

Życie w mieście i jego bolączki

Infrastruktura

Indoktrynacja życia studenckiego
na Pomorskiej Akademii Medycznej
i sytuacja służby zdrowia w Szczecinie

CZĘŚĆ CZWARTA

105 PORT SZCZECIŃSKI W LATACH PIĘDZIESIĄTYCH

Przekazanie radzieckiego nabrzeża w ręce polskie
i sytuacja w porcie szczecińskim
w połowie lat pięćdziesiątych

CZĘŚĆ PIĄTA

129 PRZEMYSŁ STOCZNIOWY W LATACH PIĘDZIESIĄTYCH

CZĘŚĆ SZÓSTA

143 SPRAWY WOJSKOWE

Wojska radzieckie w świetle raportów wywiadu

Oddziały polskie

CZĘŚĆ SIÓDMA

163 SZCZECIN W OCZACH AMERYKAŃSKICH (1956–1970)

Październik '56 i potem

Szczecin w drugiej połowie lat sześćdziesiątych

Od Marca '68 do Grudnia '70

Zmiany w partii i we władzach lokalnych

CZĘŚĆ ÓSMA
197 SZCZECIN I GRANICA NA ODRZE
W ROZWAŻANIACH WASZYNGTONU
PO 1956 ROKU

CZĘŚĆ DZIEWIĄTA
211 SZCZECIŃSKI GRUDZIEŃ '70

CZĘŚĆ DZIESIĄTA
233 SZCZECIN W LATACH
SIEDEMDZIESIĄTYCH

CZĘŚĆ JEDENASTA
247 OKRES SOLIDARNOŚCI
I LATA OSIEMDZIESIĄTE

Stan wojenny

269 ZAKOŃCZENIE

275 BIBLIOGRAFIA

287 WYKAZ SKRÓTÓW

293 INDEKS OSOBOWY

